

DŮM ČÍSLO

Nela Rywiková

HOST

C

I

S

L

O

G

HOST, Brno 2013

DŮM ČÍSLO

Nela Rywиковá

© Nela Rywíková, 2013

© Host — vydavatelství, s. r. o., 2013 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-004-3 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-005-0 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-006-7 (Formát PDF pro čtečky)

ISBN 978-80-7491-007-4 (Formát MobiPocket)

*Za chmurných deštivých dní vypadalo tohle město zvláště ne-
utěšeně. Na listech stromů se už celé týdny držel šedivý prach,
který nesmyly ani letní lijavce. Nad hlavami se pohupovaly
vozíky napěchované uhlím. Každým rokem jich přibývalo, ale
málokdo zvedl hlavu, aby se podíval na nebe. Prostě tam patřily
jako ptáci. Lanovky je převážely do fabriky, která byla tělem
i duší města. Ocelovým organismem, který pracoval neúnavně
na plné obrátky, ve dne v noci.*

*Z továrních komínů a uhelných vozíků se snášel jemný prach
a všechno halil do šedého kabátu. Skrz hustou peřinu dýmu
a prachu neprosvitl celé dny jediný paprsek slunce. Kam člověk
dohlédl, viděl jen siluety komínů a obrysy těžebních věží a vysoc-
kých pecí. Šedé město, šedí lidé a šedé byly mnohdy i myšlenky
v jejich hlavách. Kdo včas neutekl, zůstal navěky uvězněný v po-
nurém světě továren a paneláků, které každým rokem ukrajovaly
víc a víc místa ze zelených luk. Už stovku let sem přicházeli lidé
za prací, hledat štěstí, obživu i domov. Fabriky lidi přitahovaly
jako magnet, aby je za čas vysály a jejich těla prolezlá nemocemi
rozmělnily na padrtí.*

*Ještě za císaře pána vybudovali uhlobaroni pro nově příchoc-
zí rodiny za branami továrny celou novou čtvrt, kde se vedle
sebe řadily cihlové domky s pokojíky a kuchyňkou. Před každým
domkem stávala pumpa a na dvorku suchý záchod. Po válce,*

kdy továrna začala znovu vyvážet a prosperovat, postavili pro její zaměstnance další obytné domy. Paneláky vyšší než komíny vyrostly v obrovské sídlišť. Bludiště gigantických domů, kde jeden byl stejný jako druhý. Nebylo těžké se v té stejnosti ztratit, zamotat se a rezignovaně s těžkou hlavou v dlaních usnout pár metrů od domova.

Byty brzy zaplnili dělníci, hutníci a havíři z blízkých dolů, dobývající uhlí pro tlamy železárenských pecí. Ti už měli splachovací záchody, vodu z kohoutku a ústřední topení. Luxus, jaký by jim krajané ze vsi mohli závidět.

Tak se město ovládané těžkým průmyslem rozrůstalo neuvěřitelnou rychlostí a vytlačovalo staré zástavby, po kterých někde zůstala kaplička nebo boží muka, skrčená mezi obry panelových domů. Jednotlivé tovární budovy a obytné domy do sebe postupně vrůstaly a proplétaly se jako nordický uzel. Mezi mohutným potrubím se sem tam nečekaně objevil dům nebo likusáček s výčepem, prodejna potravin, tabáčnictví a kolem plechových překladišť a přes koleje vleček projížděla městská hromadná doprava, která svůj okruh zvládla za pětáctýřicet minut, aniž opustila bránu fabriky.

A nejen nově příchozí děti všechno kolem sebe hltaly obrovskými očima a malým prstíkem ukazovaly na plameny šlehající z komínů vysoko nad město. Po ulicích kolem nich chodili muži špinaví a černí jako čerti. Oči jim lemovaly černočerné linky a za nehty měli stoletou špínu, která nešla smýt. Bylo jich plné město a vypadali divoce. Odpoledne pak vysedávali po putykách, aby brzy ráno zase nastoupili na těžkou dřinu a vystřídali chlapy, kteří rubali do skály celou noc. Den nebo noc. To nehrálo roli. Tma, šero a šed' byly všude, kam člověk dohlédl, ať už byl pod zemí, nebo nad ní. A tak jediným světlým místem často zůstávala

putyka, kde se dalo dobře posedět, odpočinout si, zanádat, postesknout a nakonec se opít do němoty.

Uprostřed největší fabriky stálo několik třípatrových domů. Vylouply se z prachu mezi továrními budovami jako Pompeje. Z oken jejich obyvatelé dohlédli do blízké koksovny a kousek od ní vedly koleje, po kterých jezdila vlečka s uhlím. Všechno kolem tepalo a fungovalo spolehlivě jako hodinový strojek. Vozíky vrzaly, skřípaly, bouchaly a klepaly, ale nikdo je nevnímal. Zvuky se rozpustily v bubnování deště do okapových říms. A pak jednoho dne všechno utichlo. Obrovský rozpořhovaný stroj se zastavil a dočista znehybněl.

Během několika let se podél trati vyklubaly na svět zakrslé břízky a neučesané keře, v nichž se uhníždili bažanti. Daleko za nimi se rozprostíraly zbytky fabriky připomínající vypleněné město. Dravá příroda si tam čím dál častěji razila cestu mezi plechy a tlačila se na svět v místech, kde by ji nikdo nečekal. Svou silou vyvracela dláždění, omotávala plechová potrubí a stínila vybitá okna bývalých výrobních hal. Květenu vyrůstala z každé škvíry ve stěnách a na střechách a kdysi barevné plechy získaly rezavě hnědou barvu.

Všechny kontrasty postupně vymizely a budovy rušily už jen svými gigantickými rozměry a hranatými tvary.

Uprostřed té postapokalyptické krajiny zůstal stát jeden jediný obytný dům. Ostrov v pustině vykazující poslední známky života. Náhodnému kolemjdoucímu by se snad mohl jevit jako fata morgana, podléhal však zkáze a času jako všechno kolem. Přežívali v něm poslední vytrvalci a neustálou resuscitací jej udržovali při životě. K domu nevedla žádná cesta ani chodník. Asfalt okolo domu byl rozpukaný a zarostlý plevellem. Dlouhé

stonky sulačce se vinuly podél stěn a vnikaly do puklin v omítce. Brizolit kolem oken a okapů dávno opadal a pod střechou se objevily vlhké mapy.

Chodby zdobilo obložení žlutých a modrých umakartů seskládaných do podivných geometrických vzorů. Když dům postavili, všechno vypadalo nadčasově, krásně a moderně. Měl být demonstrací ducha pokroku, který by vléval krev do žil nejen celému podniku, ale i pochybovačům, již ztratili víru v neomylnost socialistického zřízení. Transparent visící několik měsíců nad vchodem hlásal: *Pochodeň socialismu zažehne plamen modernizace.*

Jednoho dne vítr transparent strhl a utopil v blátě. Nenašel se člověk, který by mu v tom zabránil. Postupně se začalo rozpadat tak nějak všechno. Soubor šesti domů postavených v moderním bruselském stylu byl posledním výkřikem prosperity železáren, než nastalo plíživé umírání. Tak jak zanikaly haly a zastavovala se výroba, mizely i obytné domy, jeden po druhém.

Na nějaké opravy či zvelebování nájemníci posledního přeživšího domu rezignovali už před lety. Lak na zábradlí oprýskal a umakartové obložení se místy zcela odchlíplo. Tam, kde ještě zůstalo viset na zdi, neslo spoustu sprostých malůvek a nápisů vyrytých hluboko do podkladu. V domě panovalo ticho a klid jako na hřbitově. Celý tenhle kout města měl v sobě něco pohřebního. Zmizel odtud život. Továrna vytvořila kulisy jako na divadle a jediným místem, kde se ještě něco odehrávalo, byl poslední dům číslo šest.

Večerní telefonát

Ze soustředění ho vytrhl pronikavý a táhlý cinkot tramvaje. Zvedl oči od monitoru a uvědomil si, že je posledním pracantem na celém patře. Ostatní kanceláře se dávno topily v šeru, tichu a prázdnotě. Ze zvědavosti přistoupil k oknu, aby jako každý čumil nepřišel o podívanou na cizí neštěstí, které se muselo za tak strašného rámu su semlít. Nic ale neviděl. Modrá astra vyhodila blinkr a zařadila se zpátky do svého pruhu, aby tramvaj mohla v klidu projet. Z které si kanceláře zadrnčel telefon. Zcela mechanicky zvedl sluchátko a hovor přepojil na svou linku.

„Prosím, Vejnar, kriminální policie.“

„Prchalová. Mohla bych mluvit s panem Ousteckým?“

„Dnes už tady není. Odcházel před šestou. Můžu mu něco vyřídit?“

„Hm.“ Volající se zarazila a mlčela.

„Haló? Můžu vám v něčem pomoci?“

„No, jen snad jestli nevíte... jestli třeba není něco nového v případě mého syna.“ Paní na druhém konci drátu se lehce zachvěl hlas. Vejnar znervózněl. Tohle neměl rád. Kdyby bylo něco nového, byla by první, kdo by o tom

věděl. On sám nevěděl nic o „případu jejího syna“ a rozhodně se do něj nechtěl montovat.

„Bohužel, já jsem z jiného oddělení, nemůžu vám podat žádnou informaci. Pan Oustecký se vám zítra ozve.“

„Myslím, že pan Oustecký se mi vyhýbá,“ začala paní váhavě. „Posledně mi jenom řekl, že ten případ je odložen.“ Tón hlasu v telefonu se z kamenného začal lámat v plačtivý, až se rozpadl do samohlásek, kterým šlo rozumět jen stěží. „Mmmůj sssyn už nnnikoho nezajímá! Už jste ho odepsali! Nejistili jste vůbec nic, přece se nemohl propadnout do země!“

Vejnar sundal sluchátko z ucha a počkal, až skončí proud nesrozumitelných vzlyků proložených obviněními z neschopnosti celé policie i společnosti. S podobnými výlevy zatím za svou krátkou praxi moc zkušeností neměl a, upřímně, v tuhle chvíli si s neznámou zoufalou ženou nevěděl moc rady. Neměl nejmenší tušení, kdo je její syn, co se mu přihodilo, jak je starý nebo jak třeba vypadal. Prostě to je Ousteckého případ a problém, a Vejnar zalitoval, že v tak pozdní hodinu ještě vůbec trčí v práci, a co hůř, že vzal tenhle pitomý telefon.

„Přeslechl jsem, jak se jmenujete. Jsem si jistý, že se vám kolega zítra ozve. Víc pro vás bohužel v tuto chvíli opravdu nemůžu udělat.“

„Prchalová. A můj syn je Martin. Martin Prchal.“ Paní se trochu uklidnila a její hlas zněl zase chladně a sebejistě. Vejnar si zapsal jméno, rozloučil se a zavěsil.

Venku se začalo smrákat. Pálily ho prsty, hrozně rád by se ještě v rychlosti, než půjde domů, podíval do složky s případem Prchal, jen tak zběžně zjistit, oč vlastně běží.

Neměl nejmenší potřebu míchat se do případu někoho jiného, ale přirozená zvědavost v něm zahlodala. Na displeji mobilu mu ale blikaly tři zprávy, jejichž obsah znal, aniž by je musel číst. Markéta už určitě sedí doma, celá vzteky bez sebe. Ráno jí slíbil, že přijde do šesti, a objednal si proto teplou večeři, která teď na stole stydne. Tak jako tak bude mít skoro dvě hodiny zpoždění. Dvě nebo tři, tím už nic nespraví ani nepokazí.

Kurzorem myši klikl na registr případů, odkud se vyvalilo množství dat a složek. Poměrně rychle a snadno našel tu Prchalovu. Ve stejný okamžik se z jeho telefonu rozehrála na celé kolo melodie od Pearl Jam a na displeji se objevila usměvavá tvář hnědooké blondýnky. Típnul to, a než vystřelil z kanceláře, stáhl si složku k sobě do počítače. Tahle na něj do rána počká.

Na motorce prohrčel městem a za deset minut už šátral klíčem v zámku. Sotva se jej ale dotkl, rozletěly se dveře dokořán a v nich stála nasupená Markéta s výrazem bojovnice Vlasty, což nesnášel. Nejenže byla v tu chvíli ošklivá, ale tušil, co bude následovat. V takových případech se její hlas vystupňoval o několik oktáv výš, než bylo obvyklé, a z úst se začala linout láva zbytečných slov, která byla v podstatě stále stejná, tím pádem byla s každým dnem jejich známosti zbytečnější a zbytečnější.

„Tys nečetl moji zprávu?“ udeřila překvapivě příjemně klidným hlasem.

„Jen tak zběžně,“ zalhal.

Markéta zrudla. „Adame, jen tak zběžně jsem ti dala kopačky. Seber si svoje dvě krabice z IKEY a vypadni. Už

mě to fakt nebaví.“ Markéta ustoupila ode dveří, za kterými stály dvě úhledně sbalené krabice.

Vejnar vešel dovnitř a posadil se v kožené bundě a špiňavých riflích na gauč. Věděl, že tím Markétu spolehlivě vytočí, ale bylo mu to jedno. Štvala ho její pedantská povaha, její chorobná pořádkumilovnost i tahle hra, kterou v různých obměnách a obdobích zkoušela už dva a půl roku. Markéta demonstrativně nastavila displej telefonu před jeho obličej.

Nechci žít s člověkem, který o mě nestojí. Dál nečetl. Protočil panenky.

„Bože, Markéto!“

Zvedl se z gauče, nechal krabice krabicemi a vypadl z její garsonky, jak chtěla. Nechal ji stát uprostřed pokoje na pokraji pláče, vzteklou a bezbrannou jako malou holku. Udělal v tu chvíli jen to, oč ho žádala v esemesce. Ještě než jeho záda zmizela v ohybu chodby, zaslechl její zoufalý výkřik.

„To si ani nechceš promluvit?“

Nechtěl. Byl unavený z práce, z celého týdne i z té agonie jejich vztahu. Podobné scénky se odehrávaly čím dál častěji, hlavně když nastoupil na oddělení vražd, kde nezřídka zůstával nad nejrůznějšími případy sedět dlouho do noci. Práce ho bavila. S hrůzou zjistil, že ho práce baví víc než Markéta, která se začala nebezpečně usazovat. Večery trávila doma, protože na večerní poflakování po hospodách už byla zkrátka příliš dospělá, zatímco Adam v jejích očích zamrzl kdesi v období dospívání. Chtěla by se vdát a netajila se tím. Adam si však ve své fantazii dovedl představit ledasco, jenom ne celý život strávený

s jedinou ženou. To se jaksí vymykalo jeho představám, zvláště v kombinaci s Markétou.

Seznámil se s ní někdy před třemi lety v divadle, na baletu. Myslela si tehdy o něm, že je jedním z těch extravagantních divadelních kritiků, kteří chodí i na premiéry v ošuntělých riflích a kožené bundě, aby dali najevo, že divadlo je jejich druhým domovem, kam by mohli v podstatě přijít i v pyžamu. Přišel jí v tom prostředí tak absolutně sebejistý, jako by snad byl samotným choreografem odněkud ze Španělska. Měl takové španělsky tmavé oči a vlasy a svým mlčením působil záhadně, dokud nepromluvil perfektní češtinou a nepřiznal, že je obyčejný polda.

Vlastně na ten balet tehdy přišel jenom kvůli jedné drobounké baletce, která se mu hrozně líbila, a on se líbil jí, ale byla příliš romantická na to, aby mu řekla, že ho prostě chce. Nakonec skončil na druhý den v malé literární kavárně s Markétou, která byla její nejlepší kamarádkou ze školy. Když mu pak baletka za týden zavolala, aby přišel na *Giselle*, odmítl.

Nechal baletku baletkou a raději se opil s Markétou na koncertě, kde nebylo slyšet vlastního slova, tak jenom pili a pili a potom se líbali a spali spolu a ona mu šeptala, že ho hrozně moc chce, už napořád. Teď mu sbalila dvě krabice, napsala nejtrapnější esemesku, jakou kdy četl, aby mu dopřála další noc strávenou u rodičů. Tenhle měsíc už třetí.

Vrátil se raději zpátky do kanceláře. Tady mu nikdo nebude připomínat, že je mu třiatřicet, život má sbalený do dvou krabic a nemá žádnou pořádnou budoucnost. Zdaleka nebude první ani poslední, kdo najde dočasný azyl ve své kanceláři. Kolegové by mohli vyprávět. To by

na ulici potkal spíš dvouhlavé tele než kolegu s bezproblémovým manželstvím.

Uvařil si čaj, zapnul počítač a v klidu otevřel složku, kterou původně chtěl nechat až na ráno. Přečetl si prvních pár řádek zcela nudného případu, kdy se prostě dospělý chlap jednoho dne nevrátil domů, než ho začal zmáhat spánek. V rychlosti roloval spisem, dokud se nezarazil u mapky s místem bydliště. Město znal jako svoje boty, ale o téhle ulici uprostřed zaniklé fabriky nikdy neslyšel. Ani na mapě k domu nevedla cesta. Jako by ani neexistoval. Tak malý, nenápadný a ztracený v pustině. Stejně si teď připadal i on sám.

Tak, jak byl, se natáhl na gauč, ze kterého mu čouhaly nohy. Zdálo se, že v sedmdesátých letech s takovými dlouháný ještě výrobci nábytku nepočítali.

Probudil se za šera a očima těkal po stropě. Z ulice se ozýval hluk tramvají a projíždějících aut v houstnoucím ranním provozu. Brzy zarachotily jakési klíče u kanceláře prvního z kolegů. Vejnar vyskočil, netoužil ani za mák po tom, aby si ho kolegové dobírali, že musel spát na gauči hanby, jak mu přezdívali. Jednoduše: Vykopli tě z domu? No, tak si lehni na hanbu, za to, že si neumíš uklidit život do spořádaného záhonku jako každý normální člověk. Promnul si obličej napuchlý ze spánku v nepohodlí.

„To sis moh ještě pospat.“

Jasně. Zapomněl, že jeho šéf vidí za všechny rohy úřadu a ví o všem, co se kde šustne. Ještě než se podíval do kanceláře, odhadl, že gauč hanby je zase obsazený. Vejnar nikdy nepochopil, jak to ten chlap dělá, ale šéf měl vždycky perfektní přehled o tom, co se kde děje, a zapírat

mu cokoliv nemělo žádný smysl. Nemusel se na Vejnara ani podívat, a bylo mu okamžitě jasné, že mladý kolega má doma zavařeno. Dokolíbal se k sobě do kanceláře s Vejnařem v patách.

„Volala sem včera nějaká Prchalová, chtěla mluvit s Ousteckým kvůli synovi.“

„Hm. Ta sem volá každý den.“ Šéf se mezitím s námahou přezul do pracovních bačkor, ne nepodobných důchodkám, ve kterých mu tak nenatékaly nohy. Stejně nebyly za stolem vidět a cítil se v nich jako doma. Vlastně tady byl více než doma.

„Bude s tím ještě něco dělat? Myslím Oustecký a spol.“

Šéf se za hlasitého hekání a funění narovnal a lehce zaklonil, čímž na Vejnara vyvalil obrovské břicho.

„Mno, budeme to muset začít řešit jako podezření z vraždy. Bylo na to nasazených docela dost chlapů, a nic z toho. Máš o to zájem? Vypadá to na slušného kostlivce ve skříni.“

Do kanceláří se trousili další kolegové a pracoviště se začalo proměňovat v malé tržiště s mnoha hlasy a zvuky.

„Adame, máš telefon,“ kývl kolega na Vejnara, položil sluchátko na stůl a šel si po svých. Vejnar si přiložil sluchátko k uchu.

„Prosím? Adam Vejnar u telefonu.“

„To jste vy? S vámi jsem včera mluvila?“

„Paní Prchalová? Nechtěla jste mluvit s panem Ousteckým?“

„Ne, ne, víte, přemýšlela jsem. O vás.“ Na chvíli se odmlčela. „Já, já myslím, že vy nejste tak otupělý, řekla bych... Myslíte, že byste mohl přijet? Chtěla bych s vámi

mluvit. Řekli mi, že děláte vraždy. Já si totiž myslím, že mého syna někdo zavraždil.“

Vejnár na to nic neříkal. Sám byl překvapený, jak se mu včerejší telefonát dostal pod kůži. Od rána se těšil, až otevře složku a prostuduje ten případ. Chtěl do něj jen nahlédnout. Neměl v úmyslu plést se Ousteckému do práce, ale okolnosti se vyvinuly malinko jinak.

„Nadiktujte mi adresu,“ vzdychl a uchopil tužku, aby si poznamenal, kde paní Prchalová bydlí.

„Dobrá 112. Zjistím vám i autobus. Přijedete co nejdřív?“

„To nemusíte. Ano, vyrazím hned. To je na Frýdek, že?“

„Ano. Budu na vás čekat.“ Zavěsila.

Dnes ráno se mu v telefonu oproti včerejšku zdála jaksi nervózní a zbrklá, jako by to snad volal někdo úplně jiný.

V umyvadle na záchodě si opláchl obličej, vypil nalačno jedno kafe z automatu a vyrazil.

Blížil se konec září, ale slunko se ještě nemínilo vzdát, zářilo a píchalo do očí. Všichni se definitivně vrátili z dovolených a zaplnili ulice svými mamutími vozy, tak nepraktickými do hustého městského provozu. Měl smůlu. Na každé křižovatce jako naschvál blikla červená a jeho zelená kawasaki musela co chvíli brzdit. Za moment ale už vyrazil na výpadovku a přidal pořádně plyn. Na obzoru vylézaly kopečky Beskyd, ladně zakřivené jako dívčí tělo, na němž byla rozházená červená znamínka drobných střech. Zastavil u malého domku s výhledem na gigantickou fabriku, kde se dnes rodí auta. Jako kluk si tady pamatoval nekonečná pole se stovkami hlávek zelí. V přilbě a kožené bundě mu začalo být pořádně horko. Ještě než se odstrojil, stála na prahu drobná paní a pozorovala ho.

„Vy jste pan Vejnar od policie,“ konstatovala, jako by to on sám snad nevěděl.

Podal jí ruku a uhladil si rozcuchané vlasy. Uhnula před jeho pohledem a usmála se nejistým plachým úsměvem.

„Myslela jsem, že budete starší.“

Zadívala se nenápadně na policistu, zatímco na plotně chystala kávu. Nakrájela bábovku a položila ji na talířek před Vejnara. Mohlo jí být sotva padesát, ale rozvážné pohyby a šediny ve vlasech jí přidávaly dalších nejméně deset let.

„Nejste o moc starší než můj Martin.“ Pozorně si ho prohlížela a Vejnar zjistil, že musela být ještě donedávna docela hezká. Zakousl se do bábovky. Tichem kuchyně se ozvalo zakručení v břiše, v jeho uších stejně hlasitě jako zvuk kukaček.

„O čem jste se mnou chtěla mluvit?“ rozčísl nepříjemné ticho hlavně proto, aby přehlušil kňourání vnitřností.

„Víte, dlouho jsem si to nechtěla připustit, ale teď už vím s úplnou, absolutní jistotou, že je Martin mrtvý. Někdo ho zabil. Tak nějak to cítím. Nevím, jestli mě můžete pochopit, ale vím to s takovou jistotou, jako že po zimě přijde jaro a pak léto a podzim...“ Odmlčela se. „Vy asi nevěříte v Boha, že?“

Vejnar do sebe soukal další kus bábovky. „Nechávám si to na důchod. Přiznám se, že mě zatím nějak neoslovil.“

Usmála se. „Martin taky nevěřil. Byl tak pragmatický. Víte, za to můžu já. Musel se o mě hodně starat. Neumím se o sebe postarat sama, jsem nemožná. Byl zvyklý starat se o všechny slabší, byl tak strašně hodný a chytrý. Bože, jak on byl chytrý.“